

**Ба Шурои диссертатсионии 6D.КOA-003
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
Суроға: 734025, ш. Душанбе, маҳаллаи
Буни Ҳисорак, Шахраки донишҷӯён,
бинои таълимии 7, ауд. 102**

ТАҚРИЗ

ба автореферати Рачабов Тоҷиддин Сангиматович дар мавзуи: «Самтҳои асосӣ ва роҳҳои танзими гаронии андоз дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯи ихтисоси 6D050900 – Молия (6D050901 – Молия, муомилоти пулӣ ва қарз)

Барои амалӣ намудани ҳадафҳои тақмили низоми андозбандӣ омилҳои рушди иқтисодии минтақа дар шароити рақамикунонӣ аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомотҳои ваколатдори давлатӣ дар давоми беш аз сӣ соли Истиқлолияти давлатӣ ҷиҳати пайда намудани ҳадафҳои стратегии барои рушд раванашуда аз ҷумла, соҳаи андоз як қатор тадбирҳо дар самти ҳамроҳангсозии сиёсати андозии кишвар дар ҳамроҳангии таҷрибаи пешқадами ҷаҳони муосир роҳандозӣ гардид.

Фароҳам овардани фазои самаранок бо мақсади рушди босуботи иқтисодӣ дар солҳои охир, дастгирии ҳамҷонибаи соҳибқорони ватанӣ, пайдо намудани заминаҳои устувор дар масири рақобатпазирӣ ва дигаргуниҳои низоми андозбандӣ самаранок арзёбӣ карда шуда, дар натиҷа болоравии динамикаи афзоиши маҷмӯи маҳсулоти дохила ва воридоти андозҳои давлатӣ ба назар мерасад.

Самарабахшии фаъолияти ниҳодҳои асосии молиявӣ аз ҳадафмандӣ ва мутобиқати низоми андоз ба шароити иқтисодӣ ва принципҳои иқтисодии миллии вобастагӣ дорад. Бинобар ин, табиист, ки дар шароити имрӯза андоз ва сиёсати андоз муҳимтарин объект ва самти ислоҳоти бозорӣ гардидааст.

Дар низоми ҳадафҳои танзими гаронии андоз қонеъ гардонидани талабот оид ба муайянкунии ҳуқуқи ҳудудҳои андозсупоранда мавқеи марказиро ишғол менамояд. Бояд ба назар гирифт, ки масъалаи ҳудудҳои андозбандӣ дар як вақт ду самтро дар бар мегирад: якум, бо ҳаҷми андозбандии инфиродӣ алоқаманд аст, дуюм – сатҳи гаронии андоз дар макросатҳ, яъне кадом ҳиссаи ММД-и ба вучудовардашуда бояд ба давлат пардохта шавад.

Аз ин рӯ, мушкилоти низоми муосири андозбандӣ дар он мебинем, ки хусусияти фискалӣ дар низоми андоз дида мешавад ва он дар навбати худ,

татбиқи вазифаҳои танзими ва ҳавасмандгардонии низоми андозро хеле мушкил мегардонад ва боиси баланд гардидани сатҳи гаронии андоз мегардад.

Ин ҳолат дар баррасии меъёрҳои андоз таҷассум меёбад. Масалан, дар ташаккули бучети кишвар андоз аз арзиши иловашуда, ки меъёри он назар ба кишварҳои ҳамсоя баланд мебошад, аҳаммияти муҳим дорад. Дар ин асос, танзими гаронии андози субъектҳои ҷузъи ҳаёти иқтисодии ҷомеа муҳимтарин самти иқтисоди миллӣ маҳсуб меёбад.

Ҳамин тариқ, бояд тазаққур дод, ки мавзуи интиҳобнамудаи диссертант Раҷабов Т.С. дар айни замон мубрам аст.

Аз рӯи автореферат хулосабарорӣ кардан мумкин аст, ки таҳқиқоти диссертатсионӣ аз ҷониби муаллиф дар сатҳи баланд анҷом ёфтааст. Саҳми арзандае, ки муаллиф барои танзими гаронии андоз гузоштаст, ба ақидаи мо, ин асоснок кардани рисолати танзими гаронии андоз дар шароити имрӯза мебошанд (с.9).

Унсурҳои баҳодиҳии гаронии андоз, ки муаллиф пешниҳод намудааст (с.11) қобили қабул буда, имкон медиҳад, ки гаронии андоз ҳисоб карда шуда, маълумоти заруриро дар бораи нишондиҳандаи воқеии гарони андоз ба даст орем.

Тавсияҳои, ки оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот дар автореферат пешниҳод гардадаанд, аз ҷумла усулҳои баланди банақшаگیرӣ ки ҳолати воқеии сатҳи миёнаи воридотҳои андозиро нишон медиҳад, таҳлили дурусти гаронии андоз дар кишвар, мутобиқ намудани низоми андоз ба шарту шароити иҷтимоӣ иқтисодии кишвар, тартиботи дуруст банақша гирифтани андозҳо аз ҷониби андозсупорандагон ва ғайра бо асолат ва асоснокии хулосаҳову пешниҳодот фарқ мекунанд.

Умуман, диссертатсияи Раҷабов Т.С. як таҳқиқоти мустақилона ва мукаммали илмӣ буда, дар сатҳи баланди назариявӣ иҷро гардидааст ва пешниҳоду хулосаҳои асоснокеро дарбар мегирад, ки манфиати амалию методӣ дорад.

Дар баробари муваффақиятҳои муҳими автореферат, аз ҷониби мо ба таври тавсия пешниҳод мегардад, ки ба назар гирифтани он метавонад аҳаммияти илмии корро афзун кунад.

Аз сабаби он ки мавзуи диссертатсияи номзодии унвонҷӯ ба яке аз масъалаҳои мубрами молиявӣ, яъне танзими гаронии андоз бахшида шудааст, ба андешаи мо, муаллиф бояд ба масъалаҳои коҳиш уҳдадорихоӣ андозсупорандагон бештар диққат меод, ки он дар навбати худ ба фаъолияти мунтазам ва дуруст, инчунин коҳишёбии сатҳи гаронии андоз дар андозсупорандагон оварда мерасонад.

